

Toespraak van Myrthe Hilkens, tijdens de Ekklesiadienst van zondag 13 maart in het project 'Deze wereld anders'

Nadat ik alweer bijna drie jaar geleden besloot uit de fractie van de Partij van de Arbeid in de Tweede Kamer te stappen, brak er een nieuw hoofdstuk aan in mijn leven waar ik – zacht gezegd – weinig enthousiast op terugzie. Waartoe, waarheen, waarvoor en hoe dan? Ik had even geen idee meer. Ik ben in mijn post parlement tijd ietwat verdwaald. Hoe geef je je idealen vorm, als het je op het belangrijkste podium niet is gelukt?

Toen ik door de PvdA werd gevraagd om me kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer werkte ik nog als journalist. Ik wist dat een terugkeer naar dat leven op redacties lastig zou worden na de politiek, want je hebt politiek kleur bekend – niet handig voor een journalist. En ik hield van mijn journalistenleven.

Waarom dan toch het parlement binnen gelopen?

Ik heb een activistische aard. Als klein meisje al – Geeske verwees er al naar – liep ik mee in demonstraties tegen racisme, hield ik me bezig met het dunner worden van de ozonlaag en schreef ik brieven voor Amnesty International. Ik zeg dat niet trots, overigens. Want die betrokkenheid heeft me vaak gestoord aan mezelf, het maakte mijn leven soms wat serieus en dus kon ik vol jaloezie en bewondering kijken naar mijn vrienden die veel makkelijker gewoon lol maakten. Ter geruststelling: ik ben daar gaandeweg uiteindelijk ook heel goed in geworden. Enfin.

Mijn activistische aard motiveerde mij uiteindelijk om voor de politiek te kiezen ten koste van de journalistiek. Waar anders, dan in de landelijke politiek, heb je de mogelijkheid om heel concreet – stapje voor stapje – bij te dragen aan grote veranderingen?

Politiek actief worden betekende voor mij verantwoordelijkheid nemen. Niet meer focussen op alleen de analyse; wat gaat er mis? Wie is verantwoordelijk enzovoort... Maar zelf nadenken over en meewerken aan oplossingen. Voorbij de analyse. Dat was mijn ambitie en met die instelling werd ik woordvoerder op dossiers als prostitutie, mensenhandel, huiselijk geweld en seksueel geweld. Dossiers die passen bij mijn strijdbare, feministische aard. So far so good.

Alleen; de coalitie Rutte II besloot dat het een goed idee was om op ontwikkelingssamenwerking te bezuinigen. En daarnaast leek het de regering een goed idee om mensen die illegaal in ons land verblijven strafbaar te stellen. Ik merkte gaandeweg dat ik op teveel punten uit het Regeerakkoord – nota bene 'Bruggen Slaan' getiteld – een fundamentele afkeer voelde en dat de mogelijkheden om 'Bruggen te Slaan' tussen mijn ideeën en die van de coalitie non existent waren. Mijn 'eerlijke verhaal' – namelijk: je kunt het leven zelf niet strafbaar stellen alleen omdat het op een volgens jou onwenselijke plek geleefd wordt – paste niet bij het Eerlijke Verhaal van de PvdA en dus besloot ik: kon ik niet anders dan na twee jaar opstappen.

Met knikkende knieën en zonder plan vertrok ik. En in de periode die volgde heb ik vaak getwijfeld aan mijn eigen besluit. Heel cynisch gesteld zou je kunnen zeggen: het is dankzij de toegewijde inzet van (toen nog) staatssecretaris Fred Teeven en minister Ivo Opstelten - die lustig knabbelden aan de fundamenten van onze rechtsstaat, die mordicus tegen hulp aan illegalen waren in de vorm van een boterham, een bed en een warme douche - dankzij hen dus... EN dankzij het bijzondere talent van de PvdA om op hoofdlijnen mee te gaan op de Teeven-Opstelten-koers, dat ik er regelmatig aan herinnerd werd dat ik de voor mij enige logische keuze had gemaakt. Spijt was zinloos.

Dus ik doolde.

En toen kwam er op een goeie dag een telefoontje van een kennis die opgegroeide op het Griekse eiland Lesbos. De vraag was heel simpel en concreet. De herfst was op komst, voor vluchtelingen was nog niks geregeld op het eiland en er waren slaapzakken nodig. Duizenden. Tienduizend zou fijn zijn. Of ik wilde helpen?

Samen met vrienden en familie ging ik aan de slag. We openden een website, een Facebookpagina en gingen opzoek naar distributiepunten. Binnen een week hadden we door heel Nederland inzamelpunten, een loods in Heerhugowaard waar we de slaapzakken konden gaan verzamelen en inpakken, een postadres en een door mijn schoonbroer en schoonzus gemonteerd en ontworpen filmpje en eigen logo. Iedereen deed waar hij goed in was. En de eerste slaapzakken druppelden binnen. Binnen een maand vertrokken 16.000 geselecteerde slaapzakken – allemaal schoon, in tact en in 1/3^e van de gevallen nog in vers in de verpakking – dankzij Dorcas, een Christelijke hulporganisatie, in monsterlijk grote vrachtwagens naar Lesbos.

Waarom ik dit vertel:

Tijdens de vier, vijf weken waarin ik met geliefden aan de slaapzakkenactie werkte, letterlijk dag en nacht, ontmoette ik ongelofelijk veel mensen die ik in het leven daarvoor niet als vanzelf tegen het lijf liep.

Mensen die - zonder nabijheid van schijnwerpers, zonder podium, zonder dat ze door de massa worden opgemerkt – als vanzelf ijveren voor een mooiere wereld. Niet door aan wetten te sleutelen. Niet door moties in te dienen. Niet door te schaken om de macht. Maar heel concreet. Door – in dit geval - als vrijwilliger naar de loods in Heerhugowaard te komen en daar een hele dag slaapzakken te selecteren en vouwen.

Door geld in te zamelen in de straat en van dat geld nieuwe slaapzakken te kopen.

Door bij de gedoneerde slaapzak een klein briefje te stoppen, met een strik vastgemaakt: welkom in Europa, hopelijk wordt uw leven vanaf nu weer wat minder angstig. Wij wensen u alle goeds.

Door samen met de kinderen uit de klas op school een actie te starten en honderden slaapzakken voor andere kindjes te doneren.

Door gratis dozen te doneren, met pallets, en die ook nog met een grote vrachtauto in Heerhugowaard af te leveren.

Door de hele dag in busjes te rijden, van inleverpunt naar inleverpunt, om slaapzakken op te halen.

En zo kan ik nog een hele ochtend doorgaan.

Mensen die niet afwachten, niet alleen maar van alles vinden in 140 tekens, maar die gewoon aan de slag gaan.

Overigens niet naïef.

Want tijdens de vele gesprekken met elkaar in die loods kwam ook bij deze mensen wel eens de vertwijfeling bovendrijven:

Hoeveel vluchtelingen kunnen wij opvangen zonder als samenleving uiteen te vallen?

Zitten er echt kwaad willenden tussen de echte vluchtelingen op die gammele bootjes?

Vragen die iedereen heeft, wil ik maar zeggen.

Alleen hoeven die vragen, hoeft die vertwijfeling – getuige de tomeloze inzet van deze grote groep mensen in onze samenleving - niet ter discussie te stellen dat elk mens recht heeft op tenminste een droog onderkomen, warmte, eten en drinken. Dat het ene mens het andere mens altijd iets te geven heeft. Materieel, of door een wandeling, een luisterend oor een les Nederlands.

Ik ontdekte in deze slaapzakweken dat het verschil tussen cynisme en hoop zichtbaar wordt in het verschil tussen het grote en ongrijpbare enerzijds – systemen, de macht, het wereldnieuws – en het ogenschijnlijk kleine en overzichtelijke anderzijds – slaapzakken voor vluchtelingen.

Door de hele dag het nieuws te volgen - in deze context; het bloedvergieten in Syrië, IS dat doorgaat met moorden, een zoveelste ruzie in Europa over de vluchtelingencrisis, hekken van prikkeldraad die overal opdoemen, politici die uit electorale in plaats van humane motieven lijken te opereren, AZC's die worden aangevallen enzovoort – door je dus op dat grote geheel te concentreren – door te denken dat we voor vooruitgang afhankelijk zijn van politiek leiders en regeringen, daardoor is het erg eenvoudig om moedeloos en als gevolg cynisch toe te kijken. Alleen nog wat vanaf de zijlijn te roepen. Over alles dat slecht is en niemand die deugt. Ik was zelf cynisch geworden.

Los je met slaapzakken – of in talloze andere gevallen tenten, draagdoeken, kleding – de vluchtelingencrisis op?

Zeer zeker niet.

Maar al die initiatieven samen hebben op sommige plekken waar mensen vastzitten in de hoop op een nieuw leven tenminste iets van warmte gebracht, letterlijk een plek om te schuilen als het regent. Geen oplossing, maar wel vooruitgang.

Of 'een beetje vrede', om met de woorden van Herman van Veen – naar wie we zo gaan luisteren – te spreken. De vrede om in elk geval te kunnen slapen.

En ik neig te denken dat al het goede bij een beetje vrede begint.

Er kan niemand zonder wat vrede, rijke boer of arme proleet, zingt Van Veen. En dat is waarom we allemaal veel meer op elkaar lijken dan we wel eens denken en dat is ook waarom we allemaal veel meer bij te dragen hebben dan wel eens denken.

Er kan niemand zonder een beetje vrede en veruit de meeste mensen hebben tenminste een beetje vrede te geven. In de kleine stap ligt het levensgrote verschil tussen cynisme en hoop. Ik ben blij dat heel veel mensen – veel meer dan zichtbaar is – die kleine stap elke dag weer maken. In deze fase geldt dat politici van die mensen heel veel kunnen leren.